

Биринчи сентябрьде ораза жабылганы

Хар кимге да таза ниет тутаргыз

Бисмилляти ррахmani ррахим.
Хар жыл сайын Рамазан катар муслимандын 30 күн ораза тутаргыз Аллаху тагаланы бөрч эткенди. Аны бля байламы Улуу Аллахны быллай аты барды: «Эй, муслий-манча! Сизге дери дуннда жашаган адамга ораза тутаргыз кылай бөрч болганын да, сизге да бөрчдү. Кюлгүзүздөн келе турган-лайына, аны тутмай кыюрга Аллахдан кыорктугүз!»

Оразагыз кыабал болур ючюн, сараш ашан бошогандан сора бую дуаны окугүзга керекди: «Я Аллах, бу оразаны мен сени ючюн тутдум, мен сени бирликтегге ийнандам, дагыда санга шукур этдим, сени бөргөн ырыкынг бля оразаны ачдым. Эй понхалыны кеичую Аллах, мени бурн этген, мындан ары э-терик понхаларыма да көр!»

окуёу, кесин понхалы ишледен тырғаа юрөшүү, кен батхандан сора ашхам намазны этгинчиге дери аууз ачыу.
Аны бля бирге быллай сегиз карахатдан кесибизни саклырга керекбиз. Кюндюз ораза тутуп тургандай, кереккоз, фыйдасоё сөзлө бля заманны өтдюрмөу, адескоз, адамга ачуланып сөлөшмөу, жууунуу, бир затны ауузунда чайнау, бир затка тилин тидирин татууну билиу, чыртада аууз ачмай, бир бирини инден эки күн ораза тутуу, понхалы иш этиу.
Ораза тутууну ниетин бузганын затланы да эгзе салайыкыз: буюдай бюрток чаклы бир аш ашау, бир тамчы суу неда дарман жууу, укол этдирүү, кван куйдуруу, кельперица бля санларны дарман жиберица.
Рамазан айны конлеринде ниет этгенден сора, кесин билеп, кюн баткынчыга дери оразасын ачса, аны карабаты барды (тазир). Сёз ючюн, саулуугу осал болуп, ораза тутаргыз кюлдунд келмеген адам жарылабга аш ашатып тойдурурга керекди. Аны бля бирге кыабт- кыаруосу неда аууку адамга Рамазан айны конлеринде оразасын ачаргыз эркилик барды.
Алай ол туталмаганын оразаларны хар ючюне Рамазан айда

бир адамга берилген фитир садыкы тёлөргө тийишлди. Рамазан айдын сора аууруундан сау болсо уа, туталмай кыабдырган оразаларын тёлөп, берген кафараты уа жаны ючюн садакка болуп кыабыр.
Адам Рамазан айда ауруй эсе, неда жолучу эсе, оразасын ачсын да, сора Рамазан айындан сора телесин. Алай этерге да аны эркилиги барды.
Рамазан айны кечелеринде, жассы намаздан сора, тухак намаз этиледи. Тухак намазы азсы, 8, кёбо уа -20 ракаатгыды. Аны юйде этерге да боллукдуу, игиси уа - мөжитте барып, иймам бля бирге этиуду. Ол заманда юйде эттенден эсе сууулагызы 27-көре көп боллукдуу.
Бу айны ичинде тутхан ораза-бызы, этген намазларыбызы, берген садакчаларыбызы да, Ала-лаху тагалга кыабал этиши Саулар-рыбыны да, ёлгенерибизни да этген понхаларын Аллах кечсин, хар тюрлю аурууладан, палахладан, азапаладан, кыайгыладан Аллах бля саклынайык. Амин!
Журтлук эткерим, кыарын дашлары! Аллаху тагалга тутхан оразабызны кыабал этиш. Рамазан ай кыалай сыйлы эсе да, сиз-ге да адамланы ичинде алай сый-

лы болурга, аны ючюн а Рамазан айны Аллах ыразы болганын халда өтдюрюрге насып этисин. Бу ай Аллах бизге жиберген отуаконлок сыйлы кыонагы-быды, биз аны сыйлай билей-ик. Аны сөбөлмө муслиман адам сууулагы ишленди кёборок этсин, понхалы ишледен а кенг тур-дурга корешейик. Этген понхаларыбызы, эсийбизге тошорюк, тобгага кыабтырга, эки дунияны да ашылгызын тилеп, көп дуа тилек этерге керекбиз. Жарыла-га садакка колещире, ёлоп кеткен ачуларыбызны эсийбизге тошорюк, алапы понхаларын көп деп, Аллахдан тилерге тийишлий-биз.
Бир бирге ёкелеп, көпкыабды болуп турган адамга Рамазан айны хурмети бля бир биригизни кеичиз, ол намазда Аллах да сизни понхаларыгызын ке-чер. Дагыда бир затны эсийбизге тутугуз; бу сыйлы айда ауубуз ораза болганын, кыалган санларыбыз да анга тийишлий боллукга, кёлзерибиз Аллах сыймеген затлагыз кыарамазга, эки кыолубуз Аллах сыймеген затланы этмеге, акыларыбыз Аллах сыймеген жоллада жорюмегге керекдиле.
Муслиман адам киши бля урушмазга, тойошмөгө, не торлю иште төбөсө да, сөбюр-лай кыалгырга, хар кимге да таза ниет тутаргыз керекди.

ТИЛЛАНЫ Зукварийн жахи. КМР-ни Муслиманларны дин управлениясны председателини заместители, Былым элини иймами.

Шахарыбызны ариу жерлеринден бири. Сурат этюду ХОЛАЛАНЫ Марзият алганды.

2008 жылда сентябрь (Рамазан) айда беш уахтык намаз кылынуучу, сараш ашауучу, ашхам аууз ачыуучу заманалары

Ыйыккы конлери	Сентябрь ай	Рамазан ай	Сараш ашауучу эм эрттен намазын заманы	Кюн чыккыган заман	Тош намаз	Экинди намаз	Ашхам намаз	Жассы намаз
Баш	1	1	04:58	06:29	13:16	16:58	19:43	21:23
Геуюрге	2	2	05:00	06:30	13:15	16:57	19:41	21:21
Бараз	3	3	05:01	06:31	13:15	16:56	19:40	21:19
Орта	4	4	05:02	06:32	13:15	16:55	19:38	21:17
Байрым	5	5	05:03	06:33	13:14	16:53	19:36	21:16
Шабат	6	6	05:04	06:35	13:14	16:52	19:34	21:14
Ыйык	7	7	05:05	06:36	13:14	16:51	19:32	21:12
Баш	8	7	05:06	06:37	13:13	16:50	19:31	21:10
Геуюрге	9	9	05:07	06:38	13:13	16:49	19:29	21:08
Бараз	10	10	05:08	06:39	13:13	16:48	19:27	21:07
Орта	11	11	05:10	06:40	13:12	16:47	19:25	21:05
Байрым	12	12	05:11	06:41	13:12	16:45	19:24	21:03
Шабат	13	13	05:12	06:42	13:12	16:44	19:22	21:01
Ыйык	14	14	05:13	06:43	13:11	16:43	19:20	20:59
Баш	15	15	05:14	06:44	13:11	16:42	19:18	20:58
Геуюрге	16	16	05:15	06:46	13:11	16:41	19:16	20:56
Бараз	17	17	05:16	06:47	13:10	16:39	19:14	20:54
Орта	18	18	05:17	06:48	13:10	16:38	19:13	20:52
Байрым	19	19	05:18	06:49	13:10	16:37	19:11	20:50
Шабат	20	20	05:20	06:50	13:09	16:36	19:09	20:48
Ыйык	21	21	05:21	06:51	13:09	16:34	19:07	20:47
Баш	22	22	05:22	06:52	13:08	16:33	19:05	20:45
Геуюрге	23	23	05:23	06:54	13:08	16:32	19:03	20:43
Бараз	24	24	05:24	06:55	13:08	16:31	19:02	20:41
Орта	25	25	05:25	06:56	13:07	16:29	19:00	20:39
Байрым	26	26	05:26	06:57	13:07	16:28	18:58	20:37
Кыабар кече								
Шабат	27	27	05:28	06:58	13:07	16:27	18:56	20:36
Ыйык	28	28	05:29	06:59	13:06	16:25	18:54	20:34
Баш	29	29	05:30	07:00	13:06	16:24	18:52	20:32

Сараш ашар эрттен намазга азан кычырыу башлангычтан 10-15 минут алгга тохталгасы дурусду. Ашхам аууз ачыу намаз алай этилгерге керекди. Ораза ачылган күн Рамазан айны ахырына белгли боллукдуу.

КМР-ни Муслиманларны дин управлениясны

ЖАНГЫ КИТАП

Дин таурухланы юсюнден

Бу кюнде басмадан бир жангы китап чыккысанды. «Кыуран таурухлары» деп алайды аны аты. Мухаммадтан башлап, Кюнде оттары айылыгын фыйгамбарланы барысыны юсюнден да айтылады анда. Ала халкыны тоз жолга салгы ючюн кыабал кор-решелерини юсюнден да жазылады.

Бу китанын басмаларга сөбөлмөк этгендени акылына-рына көре, «Кыуран таурухлары» арап тилин билмеген, алай ислам дини юсюнден аны тилибизде тултурга сый-генге бек иги кыабал бол-лукдуу. Ол алгга Сирида, андан сора Кытабда, Кы-захстанда да чыккыанды.

Аны казах тилиден кыра-чай-малкварчага уа рес-публиканы културасыны сыйлы кулчусузуу, белги-ли жазуучу Жулбабаны Узей-ир көчюргенди. Бу китаны юсюнден толукрак хапар бир-лге суйюгенге 77-71-51 теле-фон бля сөлөширге боллукдуу.

Бизни корр.

Ма санга!

Премьер маму болуп кыалганды

Сорууну итгорланыа көрө, британлыладан 3,5 минг адам кече жукулуучалда басыр-кыланган кезуилеринде тошлеринде дай-ым да кыралларыны премьер-министри Тор-дон Брауну кередилю. Бу куулукчу рейтинг-де ючюнчө жерни тутуды, аны алпында уа музыккантла Эм Уайтхус эм Марлин Ман-сон бардыла. Басыр-кыланганын кезуенде Брауну көрчюнуон сиюлогю Велюкбританияны граждандарыны кредит кризис бля байламлы асыры улуу жасыуларыны белги-сине санайдыла.

Солудан ишге кёчюу кыыйынды

Япону алимлени оюмларына көрө, баш ючюно эртенликте ишлеу асламында замандын алгга ёлюнчю сылтауду. Алим-ле келтирген шартла көрчюзгөнлерица, адам-ланы иги да асламыны баш ючюно эртен-ликте ишге басылары биле-биле көчю-рюк болды. Аны хатасында а, жореклери тутуп, кыаллары башлары чабып ёлгенге көп тобейдиле.

Адамланы асламысы ыйык күн адеп-кы-лык эм кюч-кыаруу излеген ишледен эрки-нлик боладыла. Ол сөбеден а экинчи күн ал-гга солудан ишге кёчюу кыыйынрак тошоиды, алай бля уа саулык жыны бля бо-лумлары сунмай турганлай осал жанына тюрлени болады.

Хурулдауны сылтауу – итледиле

Швецияны алимлерины оюмларына көрө, ителден чыккыган инфекцийла бактерияла бир ауук заман согандан сора ителин иле-ринде хурулдау ауруну чыгардыла. Сабий-ни чаркына тошгон ол бактерияла саягык безлени ёлчмелерин упурак этедиле, хурул-дау ол иш бля да тюрлюкэй байламды.

Сабийликте итти кыатнда кёборок тур-ган адамланы 3,4 процентинде хурулдау ауруу, кыачан болса да, чыккыганы тохш-дырылганды. Хурулдауны чыгыууна сөбөл-лик этген сылтаулары араларында ити бак-терияны бютюнда хаталдыла, дейдиле алимиле.

Адепли урнала

Хельсинки шахарда белгли адамланы ауа-лары бля «Сау бол» деген сөзлени айтхан ур-

нала чыккыандыла. Алай урналдан биринчи тёртсую шахарны арасында ор-натылгандыла.

Аланы ичлерице болган эчки детек-торла, бу саууну ичине кир-кичлик атылганлай, ол тиреде орнатылган громкоговорительны сөлөшдиредилю.

Хельсинкине властары, бюсоруу ай-тынуу жагыт затланы хайранчыла, орамлада тазалкыны жалчытыр ючюн корешедилю.

Ахшы окугунанга - ачха саууга

Вашингтону властары орта школаны ахшы окуучуларына ачха саууга берге ю огу эткенди. Аны азыгызы-кёлгю школуну жетишмелери бля байламды. Эки ымыкандан бир көрө берилген ол саууга 100 долларга дери ёлчөмө тохшдырыл-ганды.

Бек кыабалпы окугунан школку бир окуг-жылда 1800 доллар ишлөргө боллукдуу. Ол ачха школланы мзрия бандка ачкан эчки сётларны жиберилип турлукдуу.

«Труд» газетден.

«Сөзбөр»

ЭНИНЕ: 1. Бурун заманла-ны юсюнден хапар. 4. Атлы биргесине тагыуп элтген экинчи ат. 6. Уу. 7. Азык. 9. Ёнчелечу зат. 10. Табада чырылдан чыккыган жумур-га. 12. Тутхан ишин ити бил-ген. 13. Кыргыгызда шахар. 14. Адамны жорегине ити көр-юнгөн, аны кёлпөн кётюргөн зат. 17. Саха Республиканы милдет тили. 19. Патчаг Рос-сейде полиция ишленген. 21. Жангы тууган сабийге ата-лады. 23. Кыабыр. 24. Сауга. 25. Ата журтлу самолётну маркасы. 27. Тама-тама таш жарды. 28. Ауаз. 29. Алла-ху... 30. Бек ачууланган чай-начуду.

«Заман»

ЭНИНЕ: 1. Айнууга уучу. 2. Кюл. 3. Бек ахырдан-да юзюлед. 4. Юу хыйлан. 5. Жары, осал кийим. 6. Арена. 8. Юй неси. 9. Азык... 11. Жаз башы кы-ара чыпыкчы. Школчуга ала-га юйнокле ишлеучю-доле. 15. Север жанында толку маталды багалы те-рили жанууар. 16. Буюр-улмаганын ашауу. 18. Гыр-жан неда азык бишириучо адыр. 20. Жаз башында жан-гы чыккыган кырдк. 22. Бир-еуно көрөгөте итиниу. 26. Бек бай. 27. Олтурруга сый-лы жер.

Сөзберни
ТОКУМАЛАНЫ Хусейни жарашдырганды.

Газетин 165-чи номеринде басмаланган сөзберни жууулары.

УЧРЕДИТЕЛЙЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЪСТВОУ

Баш редактор
АТЛААНЫ Жамал

РЕДАКЦИЈА:
АЛИКАЛАНЫ Владимир, АШАЙЛА-НЫ Музафир (баш редактор) урууну (басары, БЕПАЙЛАНЫ Мугланди (баш редактору заместители), ВИТ-ТИРАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Худа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОК-ЛУЛАНЫ Борис (скупасы секретары).

ТЕЛЕФОНЫЛА:
Редактору ирибасарын - 42-63-01 Баш редактору орунбасар-лары - 42-38-21, 47-26-22. Жууасы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорс - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Жамаат-политика ашалуучу бөлөмө - 42-67-68, 42-24-02. Экономиканы бөлөмө - 42-66-73. Култураны бөлөмө - 42-75-82. Социалны политиканы бөлөмө - 47-27-59, 42-66-76. Жагылачылыкка бля спортту бөлөмө - 42-66-71, 47-26-39. Письмоуу,рекламаны эм билдирүүнени бөлөмө - 42-37-94. Тилчаны бөлөмө - 47-31-28. Сурат ачыучу - 42-75-82. Бухгалтери - 42-30-87. Операторга - 47-26-28, 42-39-65.

РЕДАКЦИЈАНЫ АДРЕСИ:
Газетин басмага КМР-ни Култура эм информатция коммуналная министр-твөөнуу компьютер службасы хазыр эткенди. Газет 1905 жылда Революция атлы республиканы полиграфкомбината да басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33. Газетсени ичлерице тапалары ючюн КМР-ни почта сыйзын федеральны Управленияс жууулады. Телефонна: 42-06-51, 42-19-97. Газетсени республика катту ючюн КМР-ни «Роспочта» акционер обществоу жууулады. Телефон: 42-69-34.

Номерге графикте көрө 19 саягыда кыол салынды. 21 саягыда кыол салынганды.

ГАЗЕТИН НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНДА:
Биттирданы Аминат - де жур-тлу редактору; жууулы секретары орунбасары - Гайланы Рита; Ачуулары Феруза (2-чи, 3-чу бетле), Зелзаны Лида (1-чи, 4-чу бетле) - коррек-торга.

360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5.

Тиражы 3750 экз. Заказ №2908